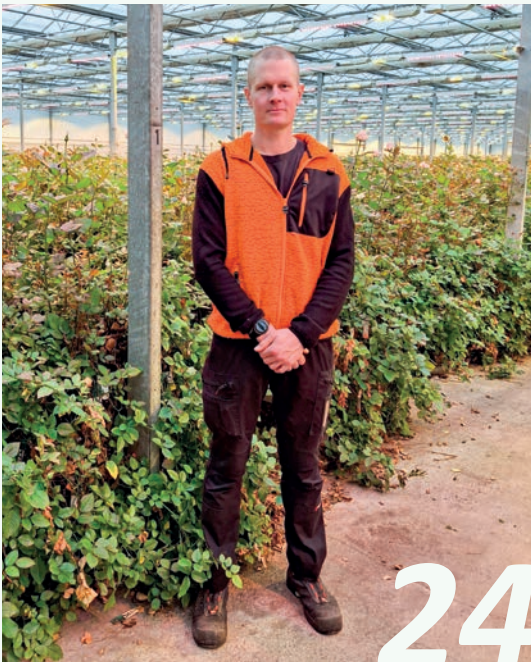

RUUSUNLEHTI ROSENBLADET

SUOMEN RUUSUSEURA RY • FINSKA ROSENSÄLLSKAPET RF

1 • 2026

Sisällysluettelo – Innehåll

- 3 Puheenjohtajan palsta
Ordförandens spalt
Michael Luther
- 5 Toimituksen pöydältä
Från redaktionsbordet
Eija Temmes
- 6 Onko sinun putarhassasi suomalaisia ruusuja?
Har du finska rosor i din trädgård?
Michael Luther
- 12 Suomen vuoden ruusu 2026
Årets ros i Finland 2026
Pirkko Kahila
- 15 Kutsu vuosikokoukseen 2026
Kallelse till årsmöte 2026
- 16 Suosikkiruusu 2026
Favoritros 2026
Michael Luther
- 20 Pohjoismainen Ruusuviikonloppu Islannissa 2/2
Nordisk Rosenweekend på Island 2/2
Anders Lindgren
- 24 Ainut alallaan
Den enda i sitt slag
Eija Temmes
- 29 Rosenlunds Rosarium – ruusujen tutkimus- ja kulttuuripuutarha Jönköpingissä
Rosenlunds rosarium – en trädgård för rosforskning och roskultur
Päivi Helmiö
- 34 Ruusujen kesä 2025
Rosornas sommar 2025
Lauri Korpijaakko
- 38 Paikallisryhmät tiedottavat
Lokalgrupperna informerar
- 39 Jäsenyys pohjoismaisissa ruususeuroissa
Medlemskap i de nordiska rosensällskapen

Kansikuvat / Omslagsbilder

Etukansi / Framsidan: 'Ilo'. Kuva/Foto Michael Luther

Takakansi / Baksidan: 'Pikkala'. Kuva/Foto Michael Luther

Ruususeurassa tapahtuu

Vuoden 2026 aikana tapahtuu paljon Ruususeurassa. – Vuosikokous 21. maaliskuuta aloittaa tapahtumasarjan. Silloin vahvistamme talousarvion ja toiminnan kehukset. Osallistuminen kokoukseen antaa erinomaisen mahdollisuuden itse vaikuttaa seuran toimintaan. Kuten kutsusta ilmenee, pidetään vuosikokous kulttuurikeskus Laikussa Tampereella. Voit toki vaikuttaa toimintaan myös ottamalla yhteyttä johonkin hallituksen jäseneseen ja kertomalla, mitä haluaisit seuran tekevän.

– Viikonloppuna 26.–29.3. Ruususeura on mukana Kevätmessuilla Helsingissä yhteistyössä Puutarhaliiton kanssa. Kerromme toiminnastamme yhteisellä osastolla ja omissa esitelmissä. Messut on oiva tilaisuus tulla keskustelemaan ruusuista.

– Toukokuun lopulla ja kesäkuun alussa järjestetään taimimarkkinoita monella paikkakunnalla. Ruususeura osallistuu taimimarkkinoihin Ruissalossa 6.6. ja Jyväskylässä 7.6. Silloin myymme Ruususeuran jäsenten juurivesoista kasvattamia omajuurisia, kestäviä pensasruusuja, kerromme Ruususeuran toiminnasta ja hankimme uusia jäseniä. Jos sinulla on kestävien pensasruusujen aitoja juurivesoja, otamme niitä mielellään myyntiin Ruususeuran hyväksi. Voit myös itse hankkia uusia ruusuja taimimarkkinoilta. Myynnissä on ruusuja, joita ei ole helppoa saada muualta. Samalla tuet seuran toimintaa taloudellisesti.

– Heinäkuun viidentenä on Avoimet puutarhat koko maassa. Avoinna on silloin monta ruusupuutarhaa. Erinomainen tilaisuus nähdä ja oppia enemmän ruusuista! Ruususeura tiedottaa mielellään Ruusunlehdessä ja verkon kautta puutarhoista, joissa on mielenkiintoisia ruusuistutuksia. Ota yhteyttä, jos haluat osallistua tähän tiedottamiseen.

– Heinäkuun 6.–8. ryhmä Viron Ruususeuralaisia tekee kiertomatkan Etelä-Suomeen. Toivottavasti silloin onnistuu järjestää ruususeurojen jäsenten tapaaminen. Lisää tietoa tästä tulee, kun virolaisten tarkempi ohjelma selviää.

– Elokuussa järjestävä Mustilan taimipäivä (mahdollisesti 22.8.) on kaikkien Suomen eteläisen puoliskon puutarhaharrastajien tapaamispaikka. Vuonna 2025 Ruususeura oli tapahtumassa mukana ensimmäistä kertaa. Myimme ruusuja ja kerroimme Ruususeuran toiminnasta. Tapahtuma oli erittäin onnistunut ja osottautui selkeästi paikaksi, missä meidän tulee olla läsnä.

– Koko vuoden ajan *Suomalaiset Ruusut* -hanke on seuran huomion keskiössä. Lisää tietoa projektista löytyy tämän lehden erillisestä jutusta. Tavoite on saada paikalliset puutarhayhdistykset osallistumaan projektiin.

Det händer i Rosensällskapet

Året 2026 blir ett år med många aktiviteter i Rosensällskapet.

– Årsmötet inleder aktiviteterna den 21 mars. Där slår vi fast både budget och ramar för verksamheten. Det är ett utmärkt tillfälle att komma med och påverka om det är något du vill att vi skall göra under året. Som framgår av kallelsen på annat håll i det här Rosenbladet så är årsmötet på kulturcentret Laikku i Tammerfors. Du kan också påverka genom att kontakta någon i styrelsen och berätta vad du tycker vi borde göra.

– Veckoslutet 26–26 mars. är Rosensällskapet med på vårmässan i Helsingfors tillsammans med Puutarhaliitto-Trädgårdsförbundet. Vi berättar om vår verksamhet både i den gemensamma montern och med egna föreläsningar. Mässan är ett utmärkt tillfälle att komma och diskutera rosor.

– I slutet av maj och början av juni ordnas plantmarknader på många orter i landet. Rosensällskapet deltar i plantmarknaderna i Runsala 6 juni och i Jyväskylä 7 juni. På plantmarknaderna säljer vi rotäkt, härdiga buskrosor som sällskapets medlemmar drivit upp från rotskott. Samtidigt berättar vi om Rosensällskapets verksamhet och värvar nya medlemmar. Om du har rotskott från härdiga buskrosor tar vi dem gärna till försäljning till förmån för Rosensällskapet. Du kan också själv skaffa nya rosor på plantmarknaderna. Bland de rosor vi säljer finns flera som inte är så lätta att få tag på annars. Dessutom stöder det sällskapets verksamhet ekonomiskt.

– Den 5 juli är det 'Öppna Trädgårdar' i hela landet. Många trädgårdar med rosor är då öppna för besök. Det är ett utmärkt tillfälle att se och lära sig mera om rosor. Rosensällskapet informerar gärna om trädgårdar med intressanta rosplanteringar i Rosenbladet och via nätet. Om du vill vara med i den informationen så tag kontakt.

– Den 6-8 juli kommer en grupp från Estlands Rosensällskap på rundtur till södra Finland. Vi hoppas kunna ordna en träff med Rosensällskapets medlemmar då. Mera information om den träffen kommer senare när esternas program klarnar.

– I augusti är det tid för Mustila plantdag (eventuellt 22.8.). Plantdagen är mötesplatsen för alla med trädgårdsinträsse i den södra halvan av landet. 2025 var Rosensällskapet med för första gången. Vi sålde rosor och berättade om verksamheten. Det var ett lyckat tillfälle som vi gärna gör om.

– Under hela året håller vi fokus på projektet 'Finska Rosor'. Mera information om 'Finska Rosor' hittar du i en skild artikel i det här Rosenbladet. Vi försöker få lokala

'Robusta'. Kuva/Foto Michael Luther

– Puutarhaliitto järjestää puutarha-aiheisia webinaareja noin kahdesti kuukaudessa keväällä ja syksyllä. Ruusu-seura on mukana järjestelyissä. Ruususeuran jäsenenä voit osallistua webinaareihin ilmaiseksi. Lisää tietoa webinaareista tulee sähköpostin kautta, edellyttäen että olet ilmoittanut sähköpostiosoitteesi seuran jäsenvastaavalle.

– Paikalliset ryhmät järjestävät tapaamisia kevään ja syksyn aikana sekä puutarhavierailuja kesällä ainakin Helsingin, Tampereen ja Turun seudulla. Tästä löytyy lisää tietoa Facebookin Ruusukeskustelua-sivulla ja seuran verkkosivulla.

– Tiedotamme ajankohtaisista asioista sähköpostin kautta ainakin neljä kertaa vuodessa kaikille, joiden sähköpostiosoite on seuran tiedossa. Ruusunlehti, jossa on paljon lukemisenarvoisia juttuja, tulee tietenkin postilaatikkoon neljä kertaa vuodessa.

– Ruususeuran verkkosivuilla löydät sekä uudet että vanhemmat Ruusunlehdet ja paljon muuta, mikä liittyy seuran toimintaan.

Kuten ylläolevasta ilmenee, tapahtuu Ruususeurassa paljon mielenkiintoisia asioita vuoden aikana. Toivottavasti löydät jotakin sinulle sopivaa. Kannattaa seurata tiedottamista! Mielellään saat kertoa Ruususeurasta myös ystäville ja tuttaville ja houkutella heidät mukaan toimintaan. Uudet jäsenet ovat aina tervetulleita.

trädgårdsföreningar runt om i landet med i projektet.

– Puutarhaliitto-Trädgårdsförbundet ordnar webinarier med trädgårdstema ca två gånger i månaden under våren och hösten. Rosensällskapet är med i arrangemangen. Som medlem i Rosensällskapet kan du delta gratis i webinarier. Information om webinarier får du via e-post, förutsatt att du har meddelat din e-postadress till vår medlemsansvariga.

– De lokala grupperna ordnar träffar under våren och hösten och trädgårdsbesök under sommaren åtminstone i Helsingfors-, Tammerfors- och Åbo-trakten. Information om dessa kommer på Fb-sidan Ruusukeskustelua och på Rosensällskapets hemsida.

– För att hålla dig uppdaterad om vad som händer under året skickar vi e-post minst fyra gånger om året till alla som meddelat sin e-postadress. Också Rosenbladet, med många läsvärda artiklar, kommer i postlådan fyra gånger om året.

– På Rosensällskapets hemsida hittar du både nya och äldre Rosenblad och annat som berör vår verksamhet.

Som av det ovanstående framgår blir det många intressanta aktiviteter i Rosensällskapet i år. Jag hoppas du hittar något som passar dig. Det är värt att följa med den information som kommer under året. Berätta gärna för vänner och bekanta om Rosensällskapet och locka med dem i verksamheten. Nya medlemmar är alltid välkomna.

Iloa alkaneeseen vuoteen!

Päättyneen vuoden marraskuun jälkipuoliskolle jatkunut leuto ja runsassateinen sää vaihtui joulukuun alettua pakkasiin. Ne toivat piristystä mielialaan, mutta herättivät samalla huolen: miten mahtavatkaan kasvit ja pikkueläimet pärjätä kylmyydessä ilman suojaavia kinoksia? Onneksi, ja kuin lahjaksi, satoi lumipeite maahan joulun tietämillä eteläistä Suomea myöten.

Onko kauniimpaa näkymää kuin vastasataneen lumen vaippaansa kietoma metsä? Tai puisto tai puutarha, jonka jokainen puu, pensas, oksa ja korsi kimmeltää kuuran ja hiutaleiden koristamana? Ihanaa, että saatavillamme on mahdollisuus nauttia luonnon kauneudesta ja vaihtuvien vuodenaikojen käänteistä aivan ilmaiseksi!

Sanotaan, että asioiden arvo paljastuu silloin, kun olemme ne menettämässä. Viimeisimmät 11 vuotta ovat olleet mittaushistorian 11 lämpimintä. Vuosi 2024 oli tähänastisista kaikkein lämpimin ja samalla ensimmäinen vuosi, jolloin maapallon keskilämpötila ylitti esiteollisen tason 1,5 asteella. Sama trendi jatkui viime vuonna, joka kirjattiin kolmanneksi lämpimimmäksi. Lumiolot toki vaihtelevat Suomessa vuodesta toiseen, mutta selvää on, että paksut kinokset käyvät vastaisuudessa entistä harvinaisemmiksi*.

Koetko tätä sivua lukiessasi otsikon ja sitä seuraavan tekstin keskenään ristiriitaisiksi? Eipä ihme, jos näin ajattelet. Maailma ympärillämme on ristiriitojen täyttämää. Onneksi huolta ja ahdistustakin herättävien uutisten sävyttämän vuoden alun ensimmäisessä Ruusunlehdessä saamme kertoa myös aivan hykerryttävän uutisen: vuoden 2026 ruusu on 'Ilo'! Tästä lisää sisäsivuilla.

Suosikkiruusuksi valittu 'Pikkala' sopii niin ikään esiteltäväksi ykkösnumerossa muun muassa siksi, että kerromme lehdessä myös seuran käynnistämästä *Suomalaiset ruusut* -hankkeesta. Samalla kutsumme teidät, hyvät lukijat ja seuran jäsenet, kokemusasiantuntijoina osallisiksi projektiin.

Ruusuisia hetkiä tähän vuoteen!

* Tekstiin poimitut ilmastomuutokseen liittyvät tiedot löytyvät seuraavista lähteistä:
<https://www.ilmatieteenlaitos.fi/tiedote/4TbWBTdcA4k0Qlqx9Rniuq>
<https://climate.copernicus.eu/global-climate-highlights-2025>

Vi fortsätter året med Glädje!

Vädret senaste höst var mildt och blött ända till slutet av november, först i december fick vi uppleva köldgrader. Sinnesstämningen steg då med många grader, men samtidigt började en oro gnaga: hur skall växter och småkryp klara sig i kölden utan ett skyddande snötäcke? Turligt nog kom snön som en gåva från himlen strax inför jul, också här i södra Finland.

Kan man tänka sig en vackrare vy än en skog med en mjuk mantel av snö? Eller en park eller en trädgård där varje träd och buske, varje gren och strå glittrar av rimfrost och snöflingor? Visst är det underbart att vi har möjlighet att njuta av naturens skönhet i växlande årstider!

"Man saknar inte kon förrän bålet är tomt" är ett bekant talesätt. De senaste elva åren har varit de elva varmaste under den tid som mätningar har gjorts. År 2024 var det hittills allra varmaste av alla och det året överskred också jordklotets medeltemperatur den förindustriella nivån med 1,5 grader. Samma trend fortsatte senaste året 2025 bokfördes som det tredje varmaste någonsin. Mängden snö i Finland varierar visserligen år för år, men det är ändå uppenbart att vintrar med rikliga snömängder i framtiden blir allt mer sällsynta*.

Upplever du, när du läser det här, att texten och rubriken står i konflikt med varandra? Det är inte alls konstigt att du tänker så. Världen runtomkring oss är fylld av konflikter. Lyckligtvis kan vi här i Rosenbladets första nummer bjuda på en uppmuntrande nyhet, i en månad som präglats av orosmoln och till och med ångest: årets ros 2026 är 'Ilo' (= Glädje)! Mera om den hittar du inne i tidningen. 'Pikkala', årets favoritros, är också lämplig att presentera här, eftersom vi i tidningen också berättar om rosensällskapets nyaste projekt, *Finländska rosor*. På samma gång välkomnar vi er, bästa läsare och medlemmar, som erfarenhetsexperten med i projektet.

Med önskan om roslada stunder under 2026!

Information om klimatförändringen kan läsas på följande webbplatser (under den finskspråkiga texten)

'Viggo'

Onko sinun putarhassasi suomalaisia ruusuja? Har du finska rosor i din trädgård?

MICHAEL LUTHER teksti ja kuvat/text och foto

Tarvitsemme apuasi saadaksemme tietoja suomalaisista ruusuista.

Ruususeuran käynnistämässä *Suomalaiset ruusut* -hankkeessa kartoitetaan kotimaisia ruusuja ja kootaan niitä koskevat tiedot kirjaksi.

Suomen ilmastoon sopivia ruusuja on syntynyt pääasiallisesti kahdella tavalla.

– Luonto on vastannut haasteeseen kehittämällä Suomen ilmastoon sopeutuvia ruusuja itsesyntyisten risteytysten kautta. Näitä kutsutaan suomalaisiksi löytöruusuiksi. Osa näistä on hyvin tunnettuja, kuten 'Kerisalo', 'Malvankukka', 'Olkkala', 'Paimio' ja 'Pikkala'. Toisia sen sijaan on löytynyt vain joistakin yksittäisistä paikoista eikä tieto niistä ole levinnyt juuri minnekään.

– Innokkaat ruusuharrastajat Suomessa ovat risteyttäneet

Vi behöver din hjälp med uppgifter om finska rosor.

Rosensällskapets projekt *'Finska Rosor'* kartlägger våra finska rosor och samlar kunskapen om dem i en bok.

Rosor anpassade till vårt klimat i Finland har huvudsakligen uppkommit på två sätt.

– Naturen har löst en del av problemet. Spontana korsningar har gett rosor som är härdiga också i vårt land. Vi känner dem som finska fyndrosor.

En del fyndrosor är välkända, som 'Kerisalo', 'Malvankukka', 'Olkkala', 'Paimio' och 'Pikkala'. Det finns också sådana som bara finns på någon enstaka plats utan mera kännedom om dem.

– Rosentusiaster i Finland har korsat fram rosor med egenskaper lämpade för ett kallt klimat. Flera av dem är mycket uppskattade, som 'Ilo', 'Lumo', 'Merveille' och

'Lumo'

ruusuja niin, että on syntynyt kylmässä ilmastossa kestäviä lajikkeita. Monet näistä Suomessa jalostetuista ruusuista ovat hyvin suosittuja, kuten 'Ilo', 'Lumo', 'Merveille' ja 'Viggo'. On kuitenkin myös monia sellaisiakin, joita harva tuntee ja joita voi olla vaikea saada hankituksi mistään taimistosta.

Suomalaiset ruusut ovat arvokkaita ja sopivat sekä harrastajan puutarhaan että julkisiin istutuksiin. Ne selviävät suhteellisen vähällä hoidolla ja kukkivat kiitettävästi. Niiden perimän hyvät ominaisuudet ovat myös arvokkaita jalostustyössä.

Suomalaiset Ruusut -hankkeen tavoitteena on lisätä kyseisten ruusujen tunnettuutta, parantaa niiden saatavuutta ja käyttöä sekä julkisissa istutuksissa että harrastajien puutarhoissa. Keskeisenä tavoitteena on myös julkaista kirja, jonka avulla kaikki kiinnostuneet voivat löytää omaan puutarhaansa sopivia ruusuja. Hankkeella on hyvät edellytykset menestyä, sillä sille on saatu sekä rahallista tukea että monen osaavan asiantuntijan lupaus osallistumisesta.

Tietopohjan lujittamiseksi kaipaamme myös ruusu-seuralaisten eri puolilta Suomea keräämiä kokemuksia ruusujen talvenkestävyyteen, kukintaan, terveyteen ja soveltuvuuteen liittyen. Sinun kokemuksesi voivat siis ratkaisevasti edistää *Suomalaiset Ruusut* -hankkeen onnistumisessa!

'Viggo'. Andra är sådana som väldigt få känner till och är svåra att få tag på i plantskolor.

Finska fyndrosor och rosor förädlade i Finland är både värdefulla och odlingsvärda. De passar bra i våra trädgårdar, överlever oftast utan alltför stora åtgärder och blommar tacksamt. Deras goda genetiska egenskaper är också viktiga som bas för att få fram flera härdiga rosor.

Rosensällskapets projekt '*Finska rosor*' vill öka kännedomen om finska rosor, göra dem mera tillgängliga och öka användningen av dem både i offentliga planteringar och privata trädgårdar. En central del i projektet alltför stora åtgärder bok där de finska rosorna finns beskrivna, så att det är lätt för alla trädgårdsintresserade att hitta rosor som passar i den egna trädgården.

Projektet har goda förutsättningar att lyckas. Flera mycket kunniga experter på rosor har lovat skriva texter till boken. Rosensällskapet har också fått ekonomiskt stöd för att komma igång med arbetet.

Ändå finns det betydande luckor i den kunskapsbas som behövs för boken. Vi behöver erfarenheter från olika delar av Finland. Rosensällskapets medlemmar har sammantagit en enorm erfarenhet av hur rosor klarar våra vintrar, hur de blommar, hur friska de är och om de är värda att odla. Din erfarenhet kan därför vara just det vi behöver för att lyckas med projektet '*Finska Rosor*'.

Pyydämme nyt sinun apuasi. Haluamme tietää:

- mitä suomalaisia ruusuja sinulla on puutarhassasi?
- millaisia kokemuksia sinulla on niistä?

Kaikki tieto on arvokasta riippumatta siitä, onko sinulla yksi vai useampia suomalaisia ruusuja. Olemme toki erityisen kiinnostuneita siitä, miten sinun ruususi ovat selvinneet talvesta, miten ne kukkivat sekä mitä hyvää ja mitä huonoa niissä on. Kerrothan myös, missäpäin Suomea sinun puutarhasi sijaitsee. Mikäli kaipaamme lisätietoja, voimme myöhemmin pyytää niitä.

Tehtyjen kartoitusten perusteella olemme toistaiseksi tunnistaneet noin 130 löytöruusua ja noin 260 Suomessa jalostettua ruusua. Ehkä sinun puutarhassasi kasvaa ruusu, jota emme vielä tunne ja jonka pitäisi päästä mukaan kirjaan?

Lähetä siis meille tietosi:

- mieluiten sähköpostilla osoitteeseen:
hallitus@ruususeura.fi

- paperipostilla osoitteeseen:

Ruususeura % M.Luther, Stundarsinkuja 4, 65450 Sulva

- Mikäli sinulla on kysyttävää, voit mielellään soittaa puheenjohtaja Michael Lutherille numeroon 044 025 6100

Vi ber nu om din hjälp. Det vi vill veta är:

- Vilka finska rosor har du i din trädgård?
- Vad är dina erfarenheter av dem?

Vi ber inte om några invecklade uppgifter. Du får gärna skicka in uppgifter oberoende av om du har en eller flera finska rosor. All information är värdefull. Speciellt är vi intresserade av hur de rosor du har klarar vintern, blommar och vad som är bra, eller dåligt, med dem. Vi behöver också veta var i Finland din trädgård ligger. Om det behövs tilläggsinformation kan vi be om den senare.

I de kartläggningar som gjorts har vi hittills identifierat ca 130 fyndrosor och ca 260 rosor förädlade i Finland. Utöver de här rosorna kan det finnas sådana som vi inte känner till. Kanske växer en sådan i din trädgård och borde finnas med i boken. Därför är det viktigt att du skickar in uppgifter om de finska rosor du har.

Du kan skicka in uppgifter på olika sätt:

- Enklast är att skick e-post till: hallitus@ruususeura.fi

- Pappersbrev/kort till adressen:

Rosensällskapet % M.Luther, Stundarsgränden 4, 65450 Solf.

- Du får gärna ringa ordförande Michael Luther, telefonnummer: 044 025 6100 om du behöver fråga någonting.

'Malvankukka'

'Paimio'

SUOMEN VUODEN RUUSU 2026 – ÅRETS ROS I FINLAND 2026

'Ilo'

PIRKKO KAHILA teksti/text – MÄRTHA VESTERBACK käännös/översättning

'Ilo'. Kuva/Foto Michael Luther

'Ilo'. Kuva/Foto Pirkko Kahila

Iloruusu, *Rosa* 'Ilo' (Malyi-Ryhmä)

Peter Joy, Pirkko Kahila, Matti Kangaspunta, Suomi 2010

'Ilo' kuuluu suomalaisen ruusunjalostushankkeen tuottamiin lajikkeisiin. Risteytys tehtiin 1998. Emona oli kanadalainen pilariruusu 'John Davis' (taustassa mm. *Rosa* × *kordesii*, *spinosissima*, *laxa*, *wichurana* ja teehybridiruusu) ja isänä kotimainen perinneruusu 'Kempeleen Kaunotar', kempeleenruusu (*R.* × *malyi* eli *R. majalis* × *pendulina*). *Suomen puu- ja pensaskasvio* (2021) niputtaa 'Ilon' tarhapiharuusiin (*R. Malyi-Ryhmä*), mutta monipiippuisen perimänsä vuoksi se voisi olla yhtä hyvin puistoruusu eli moderni pensasruusu (*R. Puistoruusu-Ryhmä*).

Samasta risteytyksestä saatiin runsaasti siemeniä, jotka itivät niin hyvin, että koepeltoon istutettiin lopulta yli sata taimea. Melkoinen sisarusparvi siis. Jo muutaman vuoden kuluessa kävi ilmi, että lähes kaikissa taimissa oli jotakin "vikaa". Pensaiden kasvu oli huonoa, tai ainakin kukat olivat vaatimattomia.

Mutta yhden pensaan elinvoima, kestävyys ja kukinta olivat ylitse muiden, ja nämä hyvät ominaisuudet näkyivät heti alkuvuosina. Tämä pensas valittiin sitten lajikkeeksi ja se sai – parin mutkan jälkeen – nimekseen 'Ilo'.

Korkea ja kaareva

Sekä 'John Davis' että kempeleenruusu ovat pitkähaaraisia pensaita, joten eipä ihme, että iloruusustakin tulee yleensä pari metriä korkea, ja tuettuna se voi kasvaa vielä korkeammaksi. Pensas on tiheä, monivartinen ja usein yhtä leveä kuin korkeakin. Vihreäkuoriset varret ovat aluksi pystyjä ja myöhemmin kaareutuvat latvapäästä.

Rosa 'Ilo' (Malyi-gruppen)

Peter Joy, Pirkko Kahila och Matti Kangaspunta, Finland 2010

'Ilo' är en av de rosor som tagits fram i det rosfrödlingsprojekt som påbörjades 1990 i Finland. Den här korsningen gjordes år 1998. Den ena föräldern, modern, är den kanadensiska klätterrosen/pellarrosen 'John Davis' (som i sin arvs massa har bland annat *Rosa* × *kordesii*, *spinosissima*, *laxa*, *wichurana* och tehybridros) och den andra föräldern, fadern, är vår inhemska 'Kempeleen Kaunotar', en fyndros/kulturarvsros (*R.* × *malyi* eller *R. majalis* × *pendulina*). I boken *Finlands vedartade flora* (2021) placeras rosen i *R. Malyi-gruppen*, men på grund av sin komplicerade bakgrund kunde den också passa in i gruppen Moderna buskrosor.

Korsningen producerade en stor mängd frön som grodde väldigt bra, vilket ledde till att försöksfältet till slut fylldes av över hundra plantor, en väldigt stor syskonskara minsann. Efter några år märkte vi emellertid att det i nästan alla plantor fanns något "fel". Buskarna var svagväxande och åtminstone blommorna var mycket anspråkslösa.

Vi noterade ändå en buske som höjde sig över de andra mer och mer, det märktes redan under de första åren. Förstås tog vi vara på den och odlade den vidare som en ny sort, och den fick till slut namnet 'Ilo', efter några diskussionsvändor.

Högväxt och bågböjd

Både 'John Davis' och 'Kempeleen Kaunotar' är buskar med långa årsskott, därför förväntas det inte att 'Ilo' vanligtvis också blir några meter hög, och med stöd kan den nå ännu högre. Busken är tät med många förgreningar och blir ofta lika bred som hög. Grenarna är gröna, till en början växer de rakt upp, senare böjer sig topparna nedåt.

'Ilo'. Kuva/Foto Michael Luther

Kenties mainioin ominaisuus iloruusussa on oksien piikittömyys. Piikkejä on vain pensaan tyviosassa lähellä maata. Keskivihreät lehdet ovat melko pienet, lehdykät teräväkärkiset ja puolikiiltävät. Syysväreissä näkyy keltaista, punaista ja pronssia himmeinä sävyinä.

Juurivesoja ilmestyy vaihtelevasti kasvupaikan ja maa-lajin mukaan. Hyvässä multamaassa kasvavan pensaan vesominen voi olla runsasta.

Somat kukat

'Ilo' aloittaa kukinnan Etelä-Suomessa tavallisesti heti juhannuksen jälkeen, ja kukinnan huippu on kesä–heinäkuun vaihteessa. Kukinta kestää kolmisen viikkoa, kesto riippuu tietysti lämpötiloista. Syyskesällä saattaa näkyä muutamia jälkikukkia.

Kukat ovat 6–8 cm leveät, litteät ja löyhästi kerrannaiset. Väri on heleä, sävykäs vaaleanpunainen. Keltaiset heteet pilkottavat terälehtien väleistä. Tuoksua ei ole.

Kiulukoiha muodostuu melko vähän. Ne ovat pyöreähköjä ja punaisia ja kypsyvät syyskuussa.

Tavallinen maa sopii

Iloruusu suositellaan kestävyysvyöhykkeille I–IV, mutta sitä voi kokeilla pohjoisempanakin. Suojainen kasvupaikka ja tasainen, luminen talvi auttavat pensasta selviytymään.

'Ilo' tarvitsee aurinkoisen paikan sekä sopivasti vettä pidättävän ja kohtalaisen ravinteisen maan kasvaakseen kunnolla ja kukkiakseen komeasti. Niin kutsuttu tavallinen puutarhamaa kelpaa yleensä hyvin, sellainen, joka sopii useimmille muillekin pensasruusuille. Kastella ja lannoittaa voi tarpeen mukaan.

Pensas ja köynnös

Iloruusu voidaan istuttaa puutarhaan näyttäväksi yksittäispensaaksi, ja voipa siitä kasvattaa komean aidanteenkin, jos tilaa riittää. Yhtä hyvin varret voidaan kiinnittää seinälle, pylväaseen, kaareen tai vaikka riukuaitaan, jolloin iloruusu toimii matalana köynnöksenä. Koska varret ovat taipuisia ja piikittömiä, niiden käsittely on helppoa.

Keväällä leikataan mahdolliset kuivahtaneet varret ja latvat pois. Korkeita piiskaversoja voi lyhentää, jos pensaan halutaan pysyvän matalampana kuin se on luonnostaan. Muutaman vuoden välein leikataan pari vanhaa haaraa pois kokonaan läheltä maata, jotta pensaaseen tulee tilaa uusille versoille ja kukinta jatkuu hyvänä.

'Ilo'. Kuva/Foto Pirkko Kahila

Den kanske bästa egenskapen hos 'Ilo' är frånvaron av taggar, sådana finns endast längst nere vid marken. Bladen är mellangröna och rätt så små, småbladen är spetsiga och glänsande. Den något matta höstfärgen bildas av gula, röda och bronsfärgade nyanser.

Rotskott bildas i varierande mängd, jordmånen avgör. I god och mullrik jord kan den skjuta rikligt med skott.

Näpna blommor

'Ilo' öppnar vanligtvis sina första blommor i södra Finland genast efter midsommar, höjdpunkten i blomningen infaller en till två veckor senare. Hur länge blomningen varar beror förstås på väder, vind och temperatur. Den kan re-montera med några blommor mot hösten.

Blommorna är 6–8 centimeter i diameter, flata och löst fyllda. Färgen är klart ljusröd med många nyanser. De gula ståndarna tittar fram mellan kronbladen. Rosen har ingen märkbar doft. Ett och annat rätt så runt och rött nypon kan bildas, mognar i september.

Vanlig trädgårdsjord fungerar

'Ilo' rekommenderas för zonerna I–IV, men den kan mycket väl också trivas längre norrut. En skyddad växtplats och en vinter med ett jämt snötäcke kan hjälpa den att överleva.

En solig plats med ett växtunderlag som håller kvar lämpligt med och är måttligt näringsrikt är vad 'Ilo' behöver för att växa och för att utveckla en praktfull blomning. Så kallad vanlig trädgårdsjord är oftast lämpligast, precis som för övriga buskrosor. Bevattning och gödsel rekommenderas enligt behov.

Buske och klättrare

'Ilo' gör sig bra i trädgården som en ståtlig enskild buske, den kan också bilda en präktig häck om man har utrymme för en sådan. Lika väl kan man låta den växa vid en vägg, längs med en pelare eller en trädgårdsport och binda upp den vartefter – eller varför inte låta den växa in i ett lågt staket av slätor eller annat material, de tagglösa och böjbara grenarna är lätta att hantera.

Torra grenar och toppar klipps bort på våren, långa skott utan förgreningar kan kortas in om man vill hålla 'Ilo' som en mindre buske. Med några års mellanrum bör de äldsta grenarna kapas av nära marknivån för att nya skott skall kunna sticka upp och trygga en vacker blomning.

Suomen Ruususeura ry – Finska Rosensällskapet rf

Kutsu vuosikokoukseen 2026

Suomen Ruususeura ry:n vuosikokous pidetään lauantaina 21.3.2026 klo 12 alkaen Kulttuuritalo Laikussa, Keskustori 4, Tampere. Vuosikokouksessa on kahvi-/teetarjoilu ennen varsinaisten asioiden käsittelyä. Kokoukseen tulee ilmoittautua sähköpostitse osoitteeseen sihteeri@ruususeura.fi viimeistään sunnuntaina 15.3.2026. Ilmoita mahdollisista ruoka-allergioista ilmoittautumisen yhteydessä. Jos ilmoitettuna ajankohtana on voimassa kokoontumisrajoituksia, kokous muutetaan verkkokokoukseksi, jolloin ilmoittautuneille lähetetään kokouslinkki määräaikaan mennessä. Mikäli näin on, ilmoitamme asiasta ilmoittautuneille sekä Ruususeuran verkkosivulla, www.ruususeura.fi.

Kokouksessa käsitellään sääntöjen 9 § mukaiset asiat.

Hallituksessa tulee 5 § mukaisesti olla puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan lisäksi 4–7 jäsentä. Tämän mukaan vuosikokous päättää, montako valitaan. Lisäksi valitaan 3–4 varajäsentä, jotka eivät ole henkilökohtaisia. Varajäsen kutsutaan hallituksen kokouksiin vuosikokouksen päättämässä järjestyksessä, mikäli varsinainen jäsen on estynyt. Puheenjohtajan, varapuheenjohtajan sekä jäsenten toimikausi on kaksi vuotta.

Erovuorossa ovat:

Puheenjohtaja; Michael Luther,

Varapuheenjohtaja; Eija Temmes-Silvonen,

Jäsenet; Jukka Kallijärvi, Inger Kullberg,

Päivikki Vilppula

varajäsenet; Jouko Juutinen, Pertti Laitila

Hallituksessa jatkavat vuosille 2025–2026 valitut jäsenet; Margareta Hägg, Aulis Räsänen ja Pentti Säynäväjärvi.

Kallelse till årsmöte 2026

Finska Rosensällskapetets årsmöte hålls lördagen den 21 mars 2026 kl. 12.00 på kulturcentret Laikku, Keskustori 4, Tammerfors. Kaffe/te serveras innan årsmötesförhandlingarna. Anmälan om deltagande senast söndag 15 mars 2026 per e-post till sihteeri@ruususeura.fi. Meddela samtidigt om eventuella allergier. Om mötet inte kan hållas på plats på grund av mötesrestriktioner ordnas det som virtuellt möte. Om mötet hålls på distans informerar vi anmälda deltagare och på Rosensällskapetets webbplats (www.ruususeura.fi). En länk för deltagande sänds till dem som anmält sig inom angiven tid.

På mötet behandlas ärenden som nämns i stadgarna enligt 9 §.

Enligt 5 § i stadgarna har styrelsen förutom ordförande och vice ordförande 4–7 övriga medlemmar. I enlighet med det bestämmer årsmötet hur många medlemmarna skall vara. Enligt stadgarna väljs 3–4 ersättare för styrelsen. Ersättarna är inte personliga. Ersättare kallas till styrelsemöte när en ordinarie medlem är förhindrad. Årsmötet bestämmer turordningen för inkallande av ersättare.

I tur att avgå från styrelsen är:

ordförande; Michael Luther,

vice ordförande; Eija Temmes-Silvonen,

medlemmarna; Jukka Kallijärvi, Inger Kullberg,

Päivikki Vilppula,

ersättarna; Jouko Juutinen, Pertti Laitila.

I styrelsen fortsätter de för åren 2025–2026 valda: medlemmarna; Margareta Hägg, Aulis Räsänen, Pentti Säynäväjärvi.

Tervetuloa! – Välkomna!

Suomen Ruususeura ry – Finska Rosensällskapet rf

Hallitus – Styrelsen

Suosikkiruusu 2026;
Favoritros 2026;
'Pikkala'

MICHAEL LUTHER teksti ja kuvat/text och foto

Ruususeuran jäsenet ovat äänestäneet 'Pikkalan' vuoden 2026 suosikkiruusuksi. Äänestys keräsi runsaasti mielenkiintoa. Ääniä tuli Facebookin *Ruusukeskustelua*-sivun kautta, sähköpostitse ja myös paperipostissa. Kiitos kaikille osallistumisesta. Vain Ruususeuran jäsenten antamat äänet hyväksyttiin. Kahteen kertaan eri ruusuille samalta henkilöltä tulleet äänet hylättiin. Hyväksytyt äänet jakautuivat seuraavasti:

'Aïcha'	9
'Loiste'	7
'Pikkala'	15
'Tove Jansson'	6
'Wasagaming'	11

Rosensällskapets medlemmar har valt 'Pikkala' till favoritros för år 2026. Valet väckte mycket intresse. Röster kom via Fb-sidan *Ruusukeskustelua*, e-posten och som papperspost. Tack till alla som deltog. I slutresultatet räknades endast rösterna från Rosensällskapets medlemmar. Dubbelt avgivna röster på olika rosor från samma medlem förkastades. De godkända rösterna fördelade sig på följande sätt:

'Aïcha'	9
'Loiste'	7
'Pikkala'	15
'Tove Jansson'	6
'Wasagaming'	11

'Pikkala'

'Pikkala' on löytöruusu Siuntion Pikkalan kartanon puutarhasta. Samaa kantaa on sittemmin löydetty muualta Etelä-Suomesta, Kirkkonummelta, Porvoosta, Tuusulasta ja Helsingistä.

'Pikkala' vastaa eräiltä ominaisuuksiltaan kartanoruusuja (R. Centifolia-ryhmä). Pensaankorkeus on 1–1,5 m. Kasvutapa on pysty ja tiheä, jossain määrin rennohko, mutta vähemmän kuin kartanoruusuilla yleensä. Lehdykät ovat pienet – keskikokoiset, keskivihreät ja himmeähköt, hieman kurtuiset ja suippokärkiset, ja niitä on viidestä seitsemään. Uudet versot ovat vaalean vihreät ja tiheään piikkiset. Piikit ovat suorat, erikokoiset. Kukkapohjissa ja -perissä on tuoksuva nystykarvoitus.

'Pikkalassa' on myös joitakin ranskanruusuihin viittaavia piirteitä, kuten pitkät ja tukevat kukkaperät. Samaan latvaan kehittyy kahdesta neljään nuppua. Kukka on kerrannainen, mutta ei täyteen ahdettu. Nupun avautuessa uloimmat terälehdet alkavat taipua alaspäin, sitten seuraavat terälehtikerrokset, kunnes kukka täysin avonaisena on lähes pallomainen. Keltaiset heteet ovat näkyvissä. Kukka on hempeän aniliinipunainen ja terälehdissä on marmorointia.

Kukkien koko, muoto ja kerrannaisuus voivat vaihdella kasvupaikan mukaan. Kukinta jatkuu yhtäjaksoisesti noin kolmen viikon ajan heinäkuun puolivälistä edellisvuosien versoilla. Tuoksu on voimakas. Nuijamaisia, oranssin värisiä ja sileitä kiulukoiia muodostuu runsaasti.

Ruusun talvenkestävyys on hyvä, ainakin III – IV vyöhykkeelle saakka. 'Pikkala' valmistautuu hitaasti talven tuloon ja pudottaa lehtiään myöhään. Latvoihin voi syntyä vaurioita, jotka eivät kuitenkaan haittaa seuraavan kesän kukintaa. Juurivesojen muodostus on runsasta.

Terve ja helppohoitoinen 'Pikkala' on erinomainen esimerkki suomalaisista löytöruusuista. Se on todennäköisesti kartanoruusun ja ranskanruusun risteymä, mahdollisesti jokin tunnistamaton, vanha lajike. Se oli myös vuoden 1996 ruusu.

'Pikkala'

'Pikkala' är en fyndros från Pickala gård i Sjundeå. Samma ros har också hittats på annat håll i södra Finland, i Kyrkslätt, Borgå, Tusby och Helsingfors.

Flera av 'Pikkalas' egenskaper påminner i mångt och mycket om särdragen hos Centifolia-rosor. Busken blir 1–1,5 m hög, växtsättet är upprätt och tätt och i någon mån böjligt, men mindre än vad som är vanligt hos Centifolia-rosor. De 5–7 småbladen är små till medelstora, gröna, matta, något veckade och med avsmalnande spets. Nya skott är ljusgröna och tätt taggiga. Taggarna är raka och av olika storlek. På blombas och blomskaft finns doftande glandelhår.

'Pikkala' har också egenskaper som tyder på arv från Gallica-rosor, till exempel långa och stadiga blomskaft. På samma skott kommer det 2–4 knoppar. Blomman är fylld, men inte tätt. När knoppen slår ut viker sig de yttersta kronbladen nedåt, därefter de följande skikten av kronblad, tills blomman som helt utslagen är nästan rund. De gula ståndarna är synliga. Blomman är varmt anilinröd med marmorerade kronblad. Blommans storlek, form och grad av fyllnad kan variera beroende på växtplatsen. Blomningstiden är ca tre veckor från mitten av juli, på tidigare års skott. Doften är stark.

Det bildas rikligt med upprädda, klubbformade, orange-färgade släta nypon. Vinterhårdigheten är god, åtminstone till zonerna III – IV. 'Pikkala' förbereder sig långsamt för vintern och faller bladen sent. Det kan uppkomma vinterskador i skottens topp, men det stör vanligen inte följande sommars blomning. Det bildas rikligt med rotskott.

'Pikkala' är ett utmärkt exempel på en frisk och lättskött finsk fyndros. Den är sannolikt en korsning mellan en centifolia och en gallica, eventuellt någon gammal sort som har fallit i glömska och inte kan identifieras. Den har också varit Årets ros 1996.

Gullfoss - upean matkan vaikuttava päätös. / Gullfoss - det blev en imponerande avslutning på en fantastisk tur.

Pohjoismainen Ruusuviikonloppu Islannissa 2/2

Post-tour Pohjois-Islannissa

Nordisk Rosenweekend på Island 2/2

Post-touren till norra Island

ANDERS LINDGREN teksti ja kuvat/text och foto – ET käännös/översättning

Maanantai 11. elokuuta

Parikymmentä retkeläistä oli päättänyt osallistua kolmi-päiväiselle, Pohjois-Islantiin suuntautuneelle post-tourille. Matkasimme Reykjavikistä pitkin rannikon myötäistä alankoa pysähtyäksemme ensimmäiseksi Kletturissa, jossa Hilfar ja Halldor ottivat meidät vastaan joenäyräällä sijaitsevalle hienolla arkkitehdin piirtämällä kesämökillään.

Tiheältä ja villiltä näyttävän heinä-, puu- ja pensas-kasvillisuuden joukkoon oli istutettu suuri määrä ruusuja. Katseen siirtyessä ylemmäs horisonttiin tarjoutui nähtäväksi kauniita, lumihuippuisia tuntureita. Tontilta löytyi myös tomaateille ja muille lämpöä vaativille kasveille varattu hieno, pieni kasvihuone.

Måndag 11 augusti

Ett tjugotal av deltagarna valde att följa med på den 3 dagar långa post-touren till norra Island. Från Reykjavik körde vi genom det kustnära låglandet till vår första anhalt Klettur, där Hlifar och Halldor tog emot oss i sitt fina arkitektridade sommarhus vid älvbrinken. Här fanns gott om rosor planterade i den till synes tuffa och vilda omgivningen av buskar, små träd och frodigt, högt gräs. Lyfte man blicken såg man de vackra snöklädda fjällen vid horisonten. Ett fint litet växthus för tomater och andra värmekrävande växter fanns också på tomten.

Kupillinen kahvia särpimiseen sopi nauttia kasvihuoneen luona auringossa. / En kopp kaffe med tilltugg passade perfekt i solen.

Vuohifarmin ruusuhihteitä. / Getfarmens rosor i Háafell.

Ruusuja Rosaklubburinnin puheenjohtajan kesämökin maisemissa. / Eggert Aðalsteinssons rosplantering vid sommarstugan.

Matkan edetessä pohjoista kohti pysähdyimme Euroopan tehokkaimmin lämpöä tuottavalle kuumalle Deildartunguhver-lähteelle Reykholtsdalurissa. Lukuisat islantilaistalot saavat lämpönsä ja vetensä lähteestä, josta virtaa noin 180 litraa kuumaa vettä sekunnissa putkia pitkin rannikon asutukselle.

Jonkin matkaa edettyämme saavuimme vuohitilalle Háafelliin, jossa tarjoutui tilaisuus ihmetellä vuohia, ostaa juustoa ja nauttia retkilounas. Vuohet ovat islantilaista

På vår väg norrut stannade vi till vid Europas mest högproducerande varma källa Deildartunguhver i Reykholtsdalur som förser många hus på Island med värme och varmvatten. Det flödar ca 180 liter kokhett vatten per sekund som går vidare i pipe-lines mot bebyggelsen vid kusten.

Ett stycke längre fram längs vägen besökte vi getfarmen vid Háafell där vi kunde beundra getterna, köpa getost och inta en enkel lunch i det fria. Getfarmen arbetar för

Erikoisen 'Eos' -ruusun erikoiset kiulukat. / 'Eos' hade blommat över men intressanta nypon fanns kvar.

alkuperäisrotua ja tilalla tehdään töitä rodun säilyttämiseksi. Islannin ruususeuraan kuuluva tilan omistaja esitteli meille vaikuttavan rosarionsa, joka löytyi pienen myymälän luota.

Kauimmaisena Hvammsfjörður-lahden pohjukassa sijaitsee Buðardalur. Siellä tutustuimme perennojen ja ruusujen täyttämään puutarhaan, jonka omistaja tarjosi meille paitsi kahvia lisukkeineen, myös hienon näkymän Atlantil- le. Päivän viimeisen etapin päässä meitä odotti Gauksmyrin pensionaatti ja järjestäjien valmistama ihana keittoillallinen.

Tiistai 12. elokuuta

Sää oli toistaiseksi suosinut meitä, mutta tiistai koitti sa- teisena. Suuntasimme keulan Islands Rosaklubburinnin puheenjohtajan Eggert Aðalsteinssonin kesämökille, jossa hän kasvattaa ruusuja vaativissa olosuhteissa. Puinen aita varjelee ruusuja tulemasta lampaiden syömiksi. Sade ja tuulikaan eivät estäneet meitä ruusunörttejä huoma- masta, miten hienosti Eggert on onnistunut ruusujensa kanssa vaikeista olosuhteista huolimatta. Monien islanti- laisruusujen lisäksi tarhalla kasvaa kanadalaisia ja muista pohjoismaista kotoisin olevia lajikkeita.

Päivän viimeinen ajomatka vei meidät pohjoisen is- lannin pääkaupunkiin Akureyriin ja Tromsøn jälkeen seuraavaksi pohjoisimpaan kasvitieteelliseen puutarhaan. Alueelle perustettiin puisto jo 1912, joskin se kuitenkin vasta 1957 vihittiin kasvitieteelliseksi puutarhaksi.

Sinne saapuessamme satoi kaatamalla, mutta riemuk- semme sade taukosi pian. Sateen ajan pidimme taukoa vaikuttavan Rosa moyesii 'Eosin' suojassa. Tätä lajiketta

att bevara den isländska getrasen. Ägarinnan är också medlem i den isländska Rosklubben och visade sin im- ponerande rosträdgård vid sidan av den lilla butiken på getfarmen.

Längst in i viken Hvammsfjörður ligger Buðardalur. Här besökte vi en trädgård välfylld med perenner och rosor. Ägarna bjöd på kaffe och tilltugg och en imponerande utsikt mot Atlanten. En längre sista etapp för dagen ledde oss till pensionatet Gauksmyri där arrangörerna gjorde en härlig hemlagad soppmiddag.

Tisdag 12 augusti

Vi hade haft strålände väder så här långt men nästa dag började med strilande regn. Vi styrde nu kosan mot ord- föranden i Islands Rosaklubburinn, Eggert Aðalsteinssons sommarhus där han odlar sina rosor under svåra förhål- landen. Trästaket skyddar rosorna från att bli uppnäta av fåren. Regn och blåst hindrade inte oss rosnördar att imponeras av hur Eggert lyckats utmärkt med sina rosor under så svåra förhållanden. Här fanns många av de is- ländska sorterna men även rosor från övriga Norden och Kanada.

Dagens sista etapp tog oss till norra Islands huvudstad Akureyri och världens näst nordligaste botaniska trädgård näst efter Tromsø. Området avsattes som park redan 1912 men det var först 1957 som den invigdes som botanisk trädgård.

När vi anlände öste regnet ner men till allas glädje upp- hörde det snart. Vi tog skydd under en imponerande Rosa

Islannin ylängön lämpimiä lähteitä. /Varma källor i Hveravellir.

meistä moni ei ennen ollut nähnytäkään. Ruusu esiteltiin 1950 tietämissä. Tuolloin istutettu pensas oli kasvanut neljän metrin korkeuteen. Valitettavasti se oli jo ehtinyt kukkia, mutta kiulukoita oli pensaassa runsaasti.

Kun aurinko ilmestyi esiin, ehdimme nauttia parin tunnin ajan puiston ja istutusten kauneudesta ennen kuin oli aika laittaa hotelleille. Siellä kokoonnuimme taas herkulliselle kolmen ruokalajin illalliselle.

Keskiviikko 13. elokuuta

Post-tourin viimeinen päivä alkoi vierailulla vielä toisella-kin leikkoruusutarhalla. Oli mielenkiinotista todeta, miten leikkoruusujen viljely onnistuu tässä viileässä ilmastossa, kunhan saatavilla on maanlaista lämpöä. Myytävänä oli myös ruusumarmelaadia ja ruususnapsia.

Matka jatkui poikki ylängön. Ihania maisemia kauniine vuorineen ja nummineen sekä jäätiköineen riitti, joskin tie oli kehnonlainen. Hveravellirissä pysähdyttiin lounaalle paikalla, jossa oli kuumia lähteitä ja sopiva allas uimareille. Kahdeksanasteisen ilman viileydestä piittamatta muutama ruusuharrastaja halusi pulahtaa uimaan. Vaikuttivat nautti- van suuresti veden lämmöstä!

Matkalla kuuluisalle Gullfossin putoukselle pysähdyimme tarkastelemaan islantilaisen ylängön luonnonkasveja. Gullfossilla oli suuri määrä turisteja, mikä on täysin ymmärrettävää, sillä putous on todella mahtava.

Vaikuttava päätös upealle matkalle, joka tarjosi meille unohtumattoman koosteen Islannin ruusuja, luontoa, kulttuuria, geologiaa ja historiaa.

moyesii 'Eos'. En ros som många av oss inte sett tidigare. Introducerad omkring 1950. Den hade planterats på femtiotalet och nu växte den ca 4 meter hög. Tyvärr hade den blommat över men det fanns i stället rikligt med nypon.

Snart bröt solen igenom och vi kunde under ett par timmar njuta av den vackra parken och dess odlingar innan det var dags att ta sig till hotellet. Här träffades vi senare allihop på en gemensam välsmakande trerätters middag.

Onsdag 13 augusti

Den sista dagen på post-touren började med ett kort stopp hos ytterligare en odlare av snittrosor. Intressant att se hur väl snittrosodling fungerar i detta svala klimat bara man har hjälp med värmen från underjorden. Här sålde man också rosmarmelad och rosensnaps. Resan gick vidare över det isländska högländet. Underbara omgivningar med vackra berg, hedmark och glaciärer, men ganska besvärlig väg. I Hveravellir stannade vi för lunch. Här fanns gott om varma källor och en bassäng anpassad för bad. Trots att det bara var ca 8 grader i luften valde några av rosvännerna att bada. De verkade njuta av det varma vattnet tills det var dags att stiga upp.

På vägen mot det kända vattenfallet Gullfoss stannade vi för att se på den isländska vilda floran uppe på högländet. Vid Gullfoss var det gott om turister vilket är fullt förståeligt då vattenfallet verkligen är mäktigt. Det blev en imponerande avslutning på en fantastisk tur där vi bjöds på en oförglömlig mix av Islands rosor, natur, kultur, geologi och historia.

Hallituksen puheenjohtaja Matti Marttila. / Styrelsens ordförande Matti Marttila.

Kastelu on automatisoitu. / Bevattningen är automatiserad.

Ainut alallaan Den enda i sitt slag

EIJA TEMMES teksti ja kuvat/text och foto – MÄRTHA VESTERBACK käännös/översättning

Ali-Marttilan Puutarha Oy sijaitsee Kangasalla Jokioisten kylässä, missä yli 300 vuotta saman suvun omistuksessa ollut tilaa pyörittää nyt jo yhdestoista sukupolvi. Vuosisatojen saatossa on tilalla ehditty kasvattaa monenmoista tupakasta tomaattiin ja kurkkuun, mutta 1990-luvulta lähtien kasvihuoneviljelmällä – nykyään alallaan ainoalla Suomessa – tuotetaan yksinomaan leikkoruusuja.

Tyypillisesti suomalaista kasvihuoneyritystä hoitaa tarhurin oma perhe. Tämä pätee myös Ali-Marttilan tilaan. Veljesten perustamaa ja serkusten omistamaa yritystä johdetaan ja hoidetaan sukulaisten kesken tiimityönä. Sain tilaisuuden vierailla Ali-Marttilassa viime lokakuussa. Oppaakseni esittelykierrokselle lähti yrityksen hallituksen puheenjohtaja Matti Marttila.

Företaget Ali-Marttilan Puutarha Oy i byn Jokioinen i Kangasala har varit i samma släkts ägo i över 300 år och drivs nu av den elfte generationen. Många odlingsväxter har passerat revy på åkrarna under århundradenas lopp, allt från tobak till gurkor, men från och med 1990-talet har växthusodling varit huvudnäringen. Idag producerar man enbart snittrosor – som enda företag av det slaget i Finland.

Inom växthusbranschen i Finland idag är familjeföretag den vanligaste bolagsformen. Så är det också på Ali-Marttila. Rörelsen grundades av två bröder, ägs idag av kusiner och leds och sköts inom släkten som teamarbete. Jag hade möjlighet att besöka anläggningen i oktober förra året. Styrelsens ordförande Matti Marttila fungerade som min guide under rundturen.

Torjunta toteutetaan biologisesti. / Bekämpning av ohyra sker biologiskt.

Taimivaiheessa tärkeää on kasvattaa vihreää lehtipintaa. / I plantsket det är det viktigt att odla fram klart gröna blad.

Työtä vuoden ympäri

Kasvihuoneita ympäröivässä ulkomaailmassa vallitseva lokakuisen viileä ja sateinen sää unohtuu, kun kuljemme kymmeniä metrejä pitkien ruusuistutusten välisiä käytäviä. *Tavoitteenamme on poimia ruusu päivässä jokaiselta neliöltä, kertoo oppaani. Viljelyalaa meillä on hehtaarin verran.*

Syvänpunaisia ruusuja, keltaisia, valkoisia, vaaleanpunaisia ruusuja... Tanakkavartiset, korkeiksi kasvaneet kasvit täyttävät suuren tilan. Kotimaiset Kasvikset ry on valinnut Ali-Marttilan Puutarhan vuoden 2009 parhaaksi kukkaviljelmäksi Suomessa. Perusteluina valinnalle vaikuttivat muun muassa ruusujen korkea laatu ja kestävyys sekä ympäristöasioiden huomioiminen viljelyssä.

Kysyn lajikkeista ja niiden suosituimmuudesta. *Ympäristöisesti kasvatettavia ovat muun muassa punaiset Marry Me ja Red Giant-lajikkeet. Tätä oranssia Cosimaa kasvatetaan kausittain. Halloween on lähestymässä! Lajikevalikoimaa uusitaan ja uusia lajikkeita otetaan usein kokeiltavaksi. Myynnin pääsesonki osuu kevääseen, mutta joulunakin menee paljon ruusuja. Punainen on kestopuosiikki.*

Pysähdymme tarkastelemaan komeaa, syvänpunaisin kukin koristautunutta kasvustoa. Matti kurottuu taivuttamaan lähimmän nupun alapuolisesta varresta haarautuvan oksan. Tarkoitushan on, että kunkin varren latvaan avautuu vain yksi kukka. Niinpä ylimääräiset haarat poistetaan sitä mukaan kuin niitä ilmestyy. Tämä työ kuuluu tarhan päivittäisrutiineihin ja tehdään käsin kuten sadonkorjuukin.

Arbete året runt

Det är lätt att glömma det svala och regniga oktobervädet som råder utanför växthuset när vi vandrar iväg längs de tiotals meter långa gångarna mellan rosplanteringarna. *Vår målsättning är att kunna plocka en ros om dagen på varje kvadratmeter, berättar min guide. Vi odlar rosor på en areal på ungefär en hektar.*

Djupröda rosor, gula, vita, ljusröda rosor... Rosor med kraftiga och högväxta stjälkar fyller det enorma växthuset. Föreningen Inhemska Trädgårdsprodukter r.f. utsåg år 2009 Ali-Marttilas trädgård till det bästa blomodlingsföretaget i Finland. I motiveringarna ingick bland annat rosornas höga kvalitet och hållbarhet samt det faktum att miljöaspekter beaktas i odlingsarbetet.

Jag frågar om olika sorter och om hur populära de är. *Vi odlar bland annat de röda sorterna 'Marry Me' och 'Red Giant' året runt. Den här orange 'Cosima' är mera en säsongbetonad sort. Halloween är nu på kommande, tänker jag. Sortutbudet förnyas ständigt och vi tar ofta in nya sorter för provodling. Vår högsäsong är på våren, men även under julen säljs en stor mängd rosor. Röda rosor är favoriter under alla årstider.*

Vi stannar upp för att betrakta det ståtliga växtbeståndet som pryds av djupröda knoppar och blommor. Matti sträcker sig mot en av de närbelägna stjälkarna och knipsar bort en början till en förgrening strax under blomknoppen. Det skall bildas endast en blomma i toppen av varje stjälk, inga förgreningar tillåts. Därför tas alla små början

Samassa penkissä on eri kasvuvaiheen ruusuja. / I samma rabatt fins rosor i olika tillväxtskeden.

Suloinen Revival®. / Underbara Revival®

Ilmastoviisaus kilpailuvalttina

Kaupallisesti toimivien kasvihuoneyritysten määrä Suomessa on vähentynyt 1980-luvun alun kolmesta tuhannesta nykyiseen noin tuhanteen. Puolessa yrityksistä keskitytään tuottamaan koristekasveja: ryhmäkasveja, amppeli- ja ruukkukukkia sekä viherkasveja. Vähäisessä määrin viljeltävistä leikkokukista merkittävin on tulppaani. Enimmillään Suomessa viljeltiin leikkoruusua 1990-luvulla, tuolloin noin 44 hehtaarilla.

Kilpailu on alalla kovaa. Kukkien tuonti Suomeen on tullitonta niin Euroopan unionin alueelta kuin muualtakin maailmasta. Leikkokukkien tuonnin ykkösmaa on Hollanti, Tanska puolestaan johtaa ruukkukasvien tuojana. Kauempaakin kukkia rahdataan, jopa Kolumbiasta asti. Ruusujen osalta merkityksellistä on, että Keniassa kasvatettuja ruusuja myydään täällä pohjan perillä.

Suomalaisen kasvihuonetuotannon vahvuuksia ovat vastuullisuus, tuoreus, puhtaus, työllistämisaikutus sekä korkea osaaminen ja teknologia. Ala on edelläkävijänä onnistunut vähentämään vuodesta 2004 lähtien peräti 60 prosenttia ilmastovaikutuksestaan. Tähän on päästy korvaamalla öljy muilla energialähteillä. Yli puolet kasvihuoneiden käyttämästä energiasta on nykyään uusiutuvaa*.

Ali-Marttilan tilalla energian käyttöä on tehostettu monin toimin. Vuonna 2009 valmistunut, naapurissa sijaitsevan Honkasen puutarhan kanssa yhteinen kiinteän polttoaineen lämpölaitos, Säckölän voima Oy, tuottaa

till förgrenar bort så fort som sådana märks. Det arbetet ingår i de dagliga rutinerna och det görs för hand, precis som även plockandet av färdiga rosor.

Klimatsmart teknik – konkurrensfördel

De kommersiella växthusföretagens antal i Finland har minskat år för år. På 1980-talet fanns cirka tretusen, numera ungefär endast ettusen. I hälften av företagen koncentrerar man sig på att odla prydnadsväxter för rabatt, ampel och kruka samt olika former av grönväxter. Snittblommor odlas i mindre mängd, främst odlas tulpaner. Som mest, på 1990-talet, odlades snittrosor på hela 44 hektar i Finland.

Konkurrensen på området är tuff. Blommor kan importeras tullfritt till Finland från hela EU och också från andra länder i världen. Snittblommor importeras mest från Nederländerna, från Danmark importerar vi mest krukväxter. Blommor fraktas också till oss från länder längre bortifrån, till och med från Colombia. Nämnvärt är att en stor del av de rosor som säljs här i norr är uppodlade i Kenya.

Den finländska växthusnäringens styrkor är ansvarsfullhet, fräschhet och hygien. Dessutom har den sysselsättnings-effekt, den präglas av hög know-how och teknologiska innovationer. Branschen har som föregångare lyckats med att från och med år 2004 minska sin klimatpåverkan med hela 60%. Man har ersatt uppvärmningsoljan med andra energikällor. Över hälften av den energi som växthusföretagen använder idag härrör från förnybar energi*.

Klassikkolajike 'Avalanche'. / Den klassiska sorten 'Avalanche'.

lämpöä lähteenään Pirkanmaalainen puuhake**.

Ruusujen kasvun kannalta merkityksellistä on tietysti myös valon riittävyys. Auringon valoa hyödynnetään mahdollisimman tehokkaasti muun muassa automaattisesti avautuvien ja sulkeutuvien verhojen avulla. Led-tekniikkaan perustuva valaistusjärjestelmä mahdollistaa katkeamattomana ympäri vuoden jatkuvan viljelyn. Lisävaloa käytettäessä valaisimien energia myös lämmittää kasvihuonetta.

Suoralinja tilalta myyntiin

Kierroksemme päättyy pakkaamoon. Vasta poimitut ruusut lajitellaan ja luokitellaan ja kootaan nipuiksi odottamaan kuljetusta. Myös täällä työt tehdään käsin ja pitkälti oman väen voimin.

Ali-Marttilan asiakkaita löytyy ympäri Suomen. Yrityksen oma auto hakee ruusut tilalta kuljetettavaksi suoraan muun muassa Pirkanmaalla, Porissa, Hämeenlinnassa, Forssassa sekä Jyväskylän seudulla sijaitseviin tukku-liikkeisiin ja kukkakauppoihin. Niin ikään Helsingissä, Oulussa, Seinäjoella, Kuopiossa, Turussa ja Tampereella toimivien tukkujen kautta Kangasalan ruusut voivat löytää tiensä juhlapöytien kaunistukseksi ja onnittelukimppuina ojennettaviksi.

*<https://kauppapuutarhaliitto.fi/tietoa-kasvihuonealasta/>

**<https://www.ali-marttila.fi/>

Toimitusjohtaja Olli Marttila lajittelee ruusuja pakkaamossa. / Olli Marttila, VD, sorterar rosor i packeriet.

På Ali-Marttila har energiförbrukningen effektiviserats med många olika åtgärder. År 2009 färdigställdes värme-centralen Säckölän voima Ab, tillsammans med grannen, Honkanens trädgård. Värmen produceras med hjälp av fast bränsle, flis från näromgivningen i Birkaland**.

För att rosorna skall växa och gå i blom behövs också tillräckligt med ljus. Solljuset tillvaratas så effektivt som möjligt bland annat med hjälp av draperier som öppnas och stängs automatiskt. Belysningsystemet som baserar sig på led-teknik gör att odling kan ske året om utan avbrott. När tilläggsbelysning behövs ökar denna också värmen i växthuset.

Försäljning utan mellanhänder

Vår rundtur slutar i packeriet, där de nyplockade rosorna sorteras, klassificeras och samlas i knippen i väntan på transport. Allt det här arbetet görs också för hand och till största delen av eget folk, personer inom familjen.

Ali-Marttilas kunder finns på alla håll runtom i Finland. Företagets egen bil avhämtar rosorna från packeriet och kör dem vidare till parti- och blomsteraffärer i bland annat Birkaland, Björneborg, Tavastehus, Forssa och i Jyväskylä. Rosor från Kangasala kan också hitta sin väg till ett festligt dukat bord eller som en gratulationsbukett via partiaffärer i Helsingfors, Uleåborg, Seinäjoki, Kuopio, Åbo och Tammerfors.

Ruusut kuljetetaan suoraan tilalta kauppoihin. / Rosorna transporteras direkt från packeriet till olika butiker.

Punaiset 'Marry me' ja 'Red Giant' ovat suosikkeja ympäri vuoden. / 'Marry me' och 'Red Giant' är röda rosor som är populära året om.

Rosenlundin kartanon ympärille rakennetussa rosariossa kasvaa noin 600 ruusulajiketta. Rosario toimii myös Smoolannin alueelta löydettyjen ruusulajikkeiden kloonarkistona. / I rosariet som är uppbyggt kring Rosenlunds herrgård finns ungefär 600 olika sorters rosor. Rosariet fungerar också som klonarkiv för småländska kulturrosor.

RUOTSIN RUUSUPUUTARHAT OSA 1/3

Rosenlunds Rosarium – ruusujen tutkimus- ja kulttuuripuutarha Jönköpingissä

ROSTRÄDGÅRDAR I SVERIGE DEL 1/3

Rosenlunds rosarium – en trädgård för rosforskning och roskultur

PÄIVI HELMIÖ teksti ja kuvat/text och foto – MÄRTHA VESTERBACK käännös/översättning

Rosenlundin Rosariumissa Jönköpingissä kasvaa yksi Ruotsin merkittävimmistä ruusukokoelmista. Se on elävä tutkimusympäristö pohjoisten olosuhteiden ruusunkasvatukselle, ja siellä näkyy ruusujen niin esteettinen kuin kasvitieteellinen monimuotoisuus. Ruusutarha on rakennettu kulttuurihistoriallisesti arvokkaaseen ympäristöön Rosenlundin kartanon puistoon, kivenheiton päähän Vättern-järven etelärannasta.

Kun vierailimme Rosenlundissa 28.6.2025, yllätykseksemme satuimme paikalle keskelle Rosens Dag -tapahtumaa.

I Rosenlunds rosarium i Jönköping finns en av de mest betydande samlingarna av rosor i Sverige. Rosariet fungerar som en levande forskningsmiljö för rosodling i nordliga förhållanden, rosorna är placerade så att de visar både estetisk och biologisk mångfald. Rosträdgården har byggts upp på en kulturhistoriskt värdefull plats, herrgården Rosenlunds park ett stenkast från Vätterns södra strand.

När vi besökte Rosenlund 28 juni 2025 råkade vi till vår förvåning vara på plats under evenemanget Rosens Dag. Vi fick lyssna på både levande musik och på föredrag om

Rosens Dag -tapahtuman ruusuaiheiset esitelmät kiinnostivat yleisöä. / Föredragen under Rosens dag intresserade besökarna.

Saimme tutustua rosarioon elävän musiikin ja ruusuaiheisten esitelmien kera. Ruusujen kukinta oli hienoimmillaan, kerta-kukintaiset ruusut kukkivat runsaina ja toistuvakukintaiset olivat aloittaneet ensimmäisen kukintarupeamansa.

Rosariumin historiasta

Rosenlundin kartano rakennettiin vuonna 1788. Kartanon ympärille perustettiin geometrinen kustavilainen puisto, jossa yhdistyivät ajan tyylillinen muoto ja hyötykasvien viljely. Kun Rosenlund siirtyi Jönköpingsin kaupungin omistukseen vuonna 1936, alkoi sen kehittäminen julkiseen puistoalueena.

Vuonna 1978 kartanon yhteyteen perustettiin ruusutarha, jonka tavoitteena oli tallentaa ja esitellä ruusujen laajaa geneettistä kirjoa. Puutarhan muoto ja rakenne uudistettiin vuosina 1997–1999 maisema-arkkitehti Björn Kalinin suunnittelemana ja siitä kehittyi nykymuotoinen Rosenlundin Rosarium.

Tutkimuskokoelma

Rosenlund toimii Ruotsin kansallisen viljelykasvien monimuotoisuusohjelman (POM) alueellisena kloonarkistona, jonka tehtävänä on säilyttää vanhoja ruusulajikkeita tutkimus- ja jalostuskäyttöön. Kokoelmassa on noin 600 eri ruusulajiketta, sisältäen sekä historiallisia Ruotsissa kasvatettuja puutarharuusuja että kansainvälisiä jalosteita. Kokoelma kattaa ruusujen kehityslinjan villiruusuista moderneihin jaloruusuihin.

Vuonna 2022 Rosenlund palkittiin World Federation of Rose Societiesin "Award of Garden Excellence" -tunnustuksella – ensimmäisenä ruusutarhana Ruotsissa. Palkinto on tunnustus rosarion korkeasta tieteellisestä ja esteettisestä tasosta sekä sen merkityksestä pohjoisen ilmastoon ruusunkasvatuksen mallikohteena.

Istutusalueiden rakenne

Ruusutarhan tunnelma on avara ja valoisa. Kookkaiden köynnösruusujen kehystämät istutusalueet muodostavat

'Geschwinds Nordlandsrose' (jalostaja Rudolf Geschwind, Itävalta-Unkari 1884) kasvaa korkeana ja elinvoimaisena. Ruusu luokitellaan monissa lähteissä multiflora-ryhmään, mutta POM-projektin geenitestien perusteella se sopii damaskonruusuksi. / 'Geschwinds Nordlandsrose' (förädlare Rudolf Geschwind, Österrike-Ungern 1884) är både hög och livskraftig. Rosen klassificeras som tillhörande multiflora-gruppen, men enligt POM-projektets gentester är den mera en damascenerros.

rosor i rosariet. Rosorna visade upp sin vackraste blomning, de engångsblommande var i sin fulla prakt och de re-monterande hade just satt igång med sin första blomning.

Rosariets historia

Rosenlunds herrgård uppfördes år 1788. Gården omgavs av en geometrisk gustaviansk park, där den tidens formella stil och en nyttoträdgård förenades. När herrgården övergick i staden Jönköpings ägo 1936 satte man igång med att utveckla den till ett publikt parkområde.

År 1978 grundades en rosträdgård i parken, ändamålet var att bevara och presentera rosens genetiska mångfald. Drygt tio år senare gjorde landskapsarkitekt Björn Kalin upp planer för en förnyelse både i form och i uppbyggnad av trädgården, planerna förverkligades 1997–1998 och det hela blev nuvarande Rosenlunds rosarium.

Klonarkiv

Rosenlund är ett av de regionala klonarkiv som fungerar inom POM, Programmet för odlad mångfald. Ett klonarkivs uppgift är att bevara gamla växtsorter, här småländska kulturrosor, för forskning och för förädling. Rosariet som helhet visar Rosa-släktets utvecklingslinje från vildrosor till moderna förädlade rabattrosor.

År 2022 belönades Rosenlunds rosarium med utmärkelsen "Award of Garden Excellence" av World Federation of Rose Societies, som första rosarium i Sverige. Utmärkelsen

Rosenlundin Rosariumille on myönnetty WFRS:n tunnustus vuonna 2022. / Rosenlunds rosarium erhöill utmärkelse från WFSR år 2022.

vaikuttavan kokonaisuuden päärakennuksen edustalle. Istutusalueita rytmittävät puksipuuaidanteet ja sorakäytävät, joiden välissä kasvaa myös perennoja ja muita kasveja jäsentäen rakennetta ja pidentäen kukintakauden kesto.

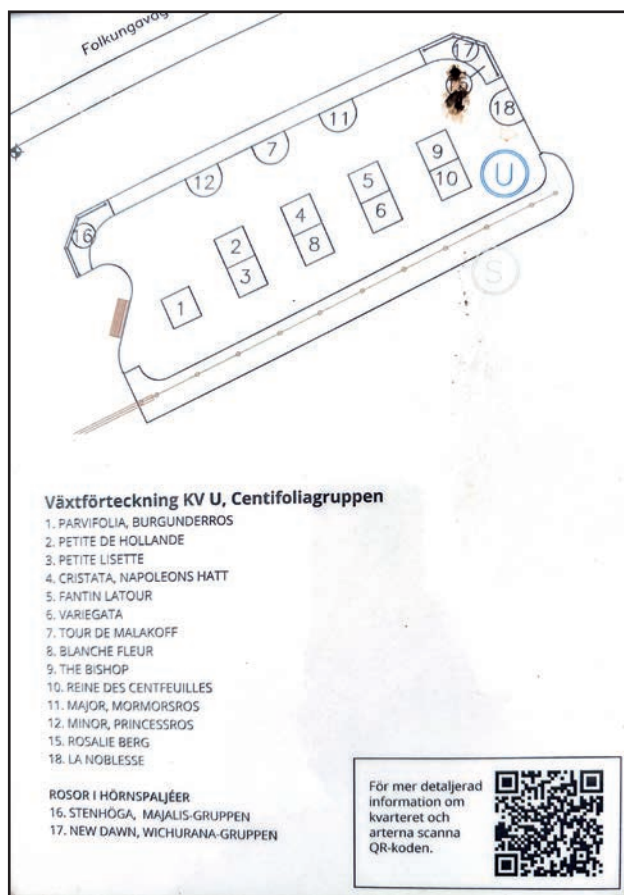
Rosenlundin istutusalueet on suunniteltu ruusujen kasvumuodon, jalostusajankohdan ja geneettisen taustan perusteella. Rosario on arvokas opetuskohde niin tutkijoille kuin harrastajille. Jokainen istutusalue on samalla taksonominen ja visuaalinen kokonaisuus, mikä tekee puutarhasta tieteellisesti jäsenneilyn ja helposti hahmotettavan. Jokaisella ruusulla on nimikirja ryhmitietoineen. - Tosin näistä muutaman meillä tutumman lajikkeen osalta tiedot kaipaivat oikaisua ja ovat sittemmin korjattu.

Länsiosassa kasvavat keskikesällä kukkivat vanhojen ryhmien ruusut, jotka muodostavat tarhan historiallisen ytimen. Lajikkeista osa tunnetaan jo 1500- ja 1600-luvulta. Vanhanajan ruusut pääsevät hienosti oikeuksiinsa, kun niiden istutus yksittäispensaiksi sallii kasvutavan mukaisen kasvun. Lähettyvillä kasvavat villiruusut tuovat puolestaan esiin Rosa-suvun alkuperäisen geneettisen monimuotoisuuden erilaiset ilmiöt.

Keskialueella kasvaa laaja valikoima moderneja ruusulajikkeita, joiden taustalla on pääosin 1900-luvulla tehty jalostustyö. Ilksemme huomasimme, että useat suomalaiset jalosteet ovat mukana. Kokoelman on valittu myös 2000-luvun lajikkeiden parhaimmistoa. Itäosan ruusutuneleissa kasvavat köynnöruusut muodostavat näyttäviä pystysuuntaisia muotoja, jotka pitävät maiseman vehreänä myös kukinnan jälkeen.

Vanhanajan köynnöruusulajikkeet luovat taustan puksipuuaitojen rajaamille istutusalueille. / Gammaldags klätterrosor ger bakgrund åt de olika kvarteren som omges av låga häckar av buxbom.

Istutusalueet on jäsenneilty teemojen ja kasvitieteellisten ryhmittelyjen mukaisesti. Lisätietoja ruusuista löytyy linkkien takaa. / De olika kvarteren i rosariet är uppbyggda enligt olika teman och olika rosgrupper. Tilläggsuppgifter om rosorna fås genom att klicka på QR-koden på skylten.

är ett erkännande för rosariets höga vetenskapliga och estetiska nivå och för dess betydelse som en modell, ett besöksmål, för rosodling i nordiska förhållanden.

Rosariets uppbyggnad

Stämningen i rosariet är öppen och ljus. Hela rosariet, indelat i kvarter, ramas in av resliga klätterrosor och bildar på så sätt en imponerande enhet framför herrgården. Kvarteren omges av låga häckar av buxbom och av grusgångar, och mellan dem odlas också perenner och andra växter som strukturerar helheten och förlänger blomningstiden.

Vanhanajan pensasruusut on istutettu köynnösruusujen ympäröimälle nurmialueelle. Istutustapa nostaa esille kullekin ruusulle ominaisen koon ja kasvutavan. / De gammaldags buskrosorna är planterade en och en i ett kvarter omgivet av klätterrosor. Planteringsarrangemanget lyfter fram varje ros speciella storlek och växtsätt.

Ilmastonäkökulma

Vätternin rinteellä sijaitseva Rosenlund tarjoaa ruusuille pohjoisen ilmaston erityishaasteet: viileät kesät, kosteusvaihtelut ja tuuliset olosuhteet. Ruotsin kasvilisuus- ja ilmastovyöhykkeiden jaottelun mukaisesti alue kuuluu pääosin kasvuvyöhykkeeseen III (zon 3). Se merkitsee suhteellisen leutoa, mutta selvästi märeistä ilmastoa. Lounais-Suomi vertautuu Ruotsin zon 3 kasvuvyöhykkeeseen.

Itselleni merkittävä havainto oli se, että monet arkoina pidetyt köynnösruusut kasvoivat ja kukkivat kookkaina ja hyvävoimaisina, kuten huomattavasti leudommilla alueilla. Ehkäpä meidänkin on syytä päivittää kokemuk-siamme niiden pärjäämisestä, ainakin eteläisemmässä Suomessa.

Kasvuolosuhteiden haasteisiin Rosenlundissa on vastattu ekologisilla hoitomenetelmillä, jotka korostavat maaperän rakennetta, luonnollista kastelua ja biologista torjuntaa. Ruusujen rinnalla elää rikas pölyttäjälajisto. Alue on esimerkki siitä, miten koristekasvien kasvatusta voi tukea luonnon monimuotoisuutta urbaanissa ympäristössä.

Lopuksi

Rosenlundin Rosarium on yhdistelmä historiaa, tiedettä ja taidokasta maisemasuunnittelua. Sen kasvitieteellinen näkökulma ja puutarhataiteellinen toteutus tarjoaa kokonaisvaltaisen elämyksen, jonka jokaisen ruusuihmisen kannattaa kokea. Omalla kohdallani se syvensi ruusuin-nostusta ja antoi inspiraatiota istutusten asettelulle ja ruusu-lajikkeiden kokeiluille, etenkin köynnösruusujen osalta.

De olika kvarteren är planerade enligt rosornas växt-former, deras förädlingstidpunkt och den genetiska bak-grunden. Rosariet är ett viktigt område för lärande och un-dervisning, både för forskare och amatörer. Varje kvarter är på en och samma gång både en taxonomisk och en visuell helhet som gör trädgården vetenskapligt strukturerad och lätt att gestalta. Varje ros har namnskylt med uppgifter om grupp-tillhörighet. Visserligen hittade vi några för oss mer bekanta rosor vars skyltar behövde rättas till – och de har sedermera korrigerats.

De äldsta rosgrupperna som blommar under högsom-maren finns i kvarteren i rosariets västra del, de utgör sam-lingens historiska kärna. En del av de här rosorna fanns redan på 1500- och 1600-talet. De gammaldags rosorna är planterade som enskilda buskar och kan på så sätt visa sitt rätta jag och växa upp till sin egen förutbestämda form. I närheten finns dessutom vildrosor som demonstrerar vilka olika uttrycksformer den ursprungliga genetiska mångfal-den i Rosa-släktet kan uppvisa.

I de centrala kvarteren visas ett stort antal moderna rosor, rosor som tagits fram under 1900-talet. Till vår stora glädje noterade vi att det också finns flera finländska för-ädlingar där. I samlingen finns också de hittills bästa från 2000-talet. Längst i öster finns tunnlar av klätterrosor som bildar ståtliga lodräta former och ger området ett lummigt intryck även efter att rosornas blomning upphört.

Klimataspekten

Rosenlund ligger vid Vätterns branta sydsluttning och det nordliga klimatets speciella utmaningar finns här:

Modernit köynnösrusuut kasvavat näyttävissä ruusukujanteissa puiston itäosissa. / De moderna klätterrosorna växer i ståtliga spaljéer i parkens östliga delar.

Uusien lajikkeiden joukosta erottuu kukkarunsaudestaan helenae-ryhmän 'Ydrerosen' (jalostaja Roland Hermansson, Ruotsi 2011), joka on valittu Ruotsin vuoden ruusuksi vuonna 2017. / Bland de nyare sorterna utmärker sig 'Ydrerosen', helenaegruppen, (förelärdare Roland Hermansson, Sverige 2011) med sin enorma blomrikedom. Den utsågs till Årets ros i Sverige 2017. Kuva/Foto Håkan Kjellin

svala somrar, variationer i fuktighet och tidvis friska vindar. Området ligger i huvudsak i zon 3 enligt den svenska indelningen i växt- och klimatzoner. Zonen är relativt mild, men präglas ändå mest av ett typiskt fastlandsklimat. I Finland motsvaras det bäst av klimatet i sydväst.

En iakttagelse jag gjorde, och som jag gärna vill lyfta fram, gäller klätterrosor. Många sådana som inte anses alltför hårdiga växte och blommade, stora, ståtliga och välmående, precis som i betydligt mildare trakter. Kanske också vi här i Finland har orsak att omvärdera våra uppfattningar om dessas hårdighet hos oss, speciellt i landets sydligaste delar.

I Rosenlund har man svarat på de utmaningar vädret ger med ekologiska metoder som höjer jordmånens struktur, med naturlig bevattning och med biologiska bekämpningsmetoder. Pollinerare finns i Rosenlund av många arter och i stort antal. Hela parken är ett gott exempel på hur odling av prydnadsväxter kan stöda naturens biologiska mångfald i en urban miljö.

Till slut

Rosenlunds rosarium är en kombination av historia, vetenskap och skickligt gjord landskapsplanering. Det botaniska perspektivet och det hortikulturella förverkligandet erbjuder en helhetsbetonad upplevelse, värd ett besök av var och en med rosintresse. För min egen del fördjupade besöket min entusiasm för rosor, det gav inspiration till olika sätt att planera och plantera rosabatter, lust att prova på nya rosor, speciellt klätterrosor.

'Ruskela'.

Ruusujen kesä 2025

Rosornas sommar 2025

LAURI KORPIJAAKKO teksti ja kuvat/text och foto – MÄRTHA VESTERBACK käännös/översättning

Ruusujen kesä alkoi lämpimän talven ja koleahkon alkukesän jälkeen karjalanruusun yllättävän runsaalla kukinnalla. Ilmojen lämmentyä villiruusujen rinnalla kukkivat pian myös monet perinteiset pimpinellat, kuten juhanrusuusut, papulanruusut, 'Poppius', 'Juhannusmorsian', 'Patela', 'Linnanmäki', 'Metsätalo', ja hienon sitruunaisen raikkaasti tuoksuva 'Ruskela' sekä rugosamainen 'Ristinummi'. Ennätyskukintaa jatkoivat muun muassa 'Aurora', valamonruusut, monet gallikat kuten puolivarjoon jääneet 'Aleksis Kivi' ja 'Veronika Sundman', sekä todella runsaskukkainen 'Anaïs Ségalas'.

Omista lehtolapsipimpinelloistani kukkivat hyvin muun muassa Hanna, Paapeli, Tuulia, Hilkkamusti ja Margit Matilda*. Muista parhaiden äitien tyttäristä mainittakoon seuraavat rugosat: voimakaskasvuinen Ilari Aleksanteri, mata-lahko Matias ja hentokasvuinen Minnukka sekä sokerina pohjalla risteyttämäni Laurijaakko eli Loviisanruusu, josta kerrottiin Ruusunlehden numerossa 3/19 ja 4/23**

Jos uskaltaisi luottaa leutoihin talviin, voisi meilläkin pian kasvattaa vaikka mitä. Mutta lieenee sentään parempi varautua oikutteleviin säihin, kuten lumettomiin pakkasjaksoihin ja myöhäisiin halloihin!

Efter den varma vintern blev det en ganska så kylig försommar, men därefter inleddes rosornas sommar med att finnrösen bjöd på en överraskande riklig blomning. När vädret blev varmare slog även andra än vildrosorna ut i blom, till exempel de traditionella spinosissimorna midsommarrosen, 'Papula', 'Poppius', 'Juhannusmorsian' ("Midsommarbrud"), 'Patela', 'Linnanmäki' ("Borgbacken"), 'Metsätalo', den ljuvligt citrondoftande 'Ruskela' och den rugosa-artade 'Ristinummi'. Många fortsatte med rekordblomning, bland dem 'Aurora', valamorosen och många gallicor, till exempel 'Aleksis Kivi' och 'Veronika Sundman' som hamnat lite i skugga, och den verkligt rikblommande 'Anaïs Ségalas'.

En del av mina spinosissimor, de kära "oäktingarna", blommade också rikligt, bland andra 'Hanna', 'Paapeli', 'Tuulia', 'Hilkkamuisti' och 'Margit Matilda*'. Av de övriga döttrarna till de bästa av mödrar vill jag också nämna följande rugosor: den kraftigt växande 'Ilari Aleksanteri', den rätt låga 'Matias' och den klen växande 'Minnukka' samt som sockret på botten min korsning Laurijaakko eller Lovisarosen, som det skrevs om i Rosenbladet 3/19**.

Om man nu bara skulle våga lita på att vintrarna blir mildare skulle man snart också hos oss kunna odla nästan

Glauca 'Nova'.

Laurijaakko.

Pistiäisiä ja kärsäkkäitä

Kun saman lajin pensaita on paljon, ne vähitellen houkuttavat tuholaisia. Tähän asti pahin näistä on ollut vattukärsäkäs, joka kiusaa varsinkin pimpinelloja taivuttamalla nuppuja. Ehkä koleaan sään vuoksi viime kesänä tuhoja esiintyi meillä yllättävän vähän – vattukärsäkkään munintalämpötilahan on +18 astetta. Sen sijaan pihoilla, joissa kasvaa yksittäisiä pieniä pensaita, harmi saattoi olla merkittävä.

vad som helst. Men det torde ändå vara bättre att vara beredd på nyckfullt väder, som köldperioder utan snö och sen höstfrost.

Steklar och vivlar

När man har flera buskar av samma art lockar de sakteliga till sig skadegörare av flera slag. Hittills har den värsta varit hallonviveln, som är ett verkligt plågoris för speciellt

'Aurora'.

'Aleksis Kivi'.

Kärsäkkäisiin tepsii mekaaninen torjunta. Kuoriaisia voi poimia käsin ja varistaa esimerkiksi vauvanammeeseen. Jos ongelma äityy pahaksi saattaa olla tarpeen turvautua ohjeittenmukaisesti saatavilla oleviin pyretriiniruiskutuksiin - vaikkei kukaan tästä ohjeesta tietysti pidäkään. Sopiva ajankohta ensimmäiselle torjunnalle on nuppuvaiheessa ja toinen juuri ennen kukintaa. Varoaika kestää vuorokauden.

Ylimääräisenä hyötynä saa samalla torjuttua meillä uutena kiusana esiintyvän ruusuetanaisen, joka syö juhanusruusun sekä valamoruusun ja muiden gallikoiden lehdet harsomaiseksi. Torjunta-aineen luvataan tehoavan myös muniin. Tietysti voi myös poimia etanaiset käsin, joko noin 4–5 millimetrin pituisina pikimustina aikuisina tai vihreänkeltaisina piilottelevina toukkina - pieni haavi voisi tässä olla avuksi. Kauriit ja rusakot saa torjuttua maalaamalla versoja lampaanrasvapohjaisella Trico-karotteella. Myyriin tehoaa kanankakka.

Hyviä ruusukesiä – meille olette aina tervetulleita! Tu-losta voi etukäteen sopia soittamalla numeroon 050 496 6155.

*Myös Pirjo Raution monet hienot ruusut ovat suosikkiruusujen avopölytystaimia!

** Kiitos loviisalaisille ja muille ruusuystäville mukavasta palautteesta. Laurijaakko tulee myös Hongiston taimistolle myyntiin.

spinosissimor eftersom den biter av rosknopparna. Senaste sommar hade vi inte stora angrepp av dem, kanske orsaken var det kyliga vädret – hallonviveln lägger ägg vid +18 grader. Däremot kan skadorna ha varit betydande i trädgårdar där det växer endast enstaka små buskar.

Vivlarna går att bekämpa mekaniskt. Man kan plocka dem för hand och skaka ner dem i ett stort kärl, till exempel i en badbalja för småbarn. Om problemet blir verkligt stort kan man behöva ty sig till de pyretrinpreparat som står till buds – även om ingen direkt gillar det här rådet. Lämplig tidpunkt för första besprutningen är i knoppstadiet och den andra åtgärden bör utföras strax innan blomning. Karenstiden är ett dygn.

Som bonus – om man tvingas spruta med pyretrin – kan man på samma gång få bukt med den slemmiga rosbladsstekeln, hos oss en ny besvärlig plågoande vars larver gnager på midsommarrosens, valamorosens och gallicornas blad så att de blir tunna och torkar. Bekämpningsmedlet lär också bita på äggen. Naturligtvis kan man plocka steklarna för hand, antingen som 4–5 millimeter långa becksvarta vuxna eller som gröngrå 15 millimeter långa larver som ligger och trycker bland bladen – en liten håv kan här vara till hjälp. Rådjur och fältharar kan man bekämpa med att måla Trico Garden, som är baserat på fårfett, på buskarna. Sorkar kan bekämpas med höns gödsel.

Jag önskar er alla goda rossomrar – ni är alltid välkomna till oss! Ring 050 496 6155 så kan vi komma överens om tidpunkten för ert besök.

*Även många av Pirjo Rautios fina rosor är resultat av öppen pollinering mellan favoritrosor!

**Tack till lovisaborna och andra rosvänner för trevlig respons. 'Laurijaakko' torde också komma till försäljning hos Hongiston taimisto.

Ilari Aleksanteri.

'Anaïs Ségalas'.

Helsingin Paikallisryhmä

Ohjelma tarkentuu myöhemmin. Tapaamiset ovat tiistaina **3.2.2026, 3.3.2026 ja 7.4.2026** Rikhardinkadun kirjastossa klo 17–19.

Maila Klemettinen mailakle@gmail.com

Turun paikallisryhmä

Jaamme tietoja Turun alueen tapahtumista ja toiminnasta postituslistalla sekä vaihdamme ajatuksia ja kuvia ruusuista WhatsApp-ryhmässä. Olet lämpimästi tervetullut mukaan! Ilmoita yhteystietosi, niin pääset mukaan jakeluun.

Päivi Helmiö pieniruusutarha@gmail.com

Pirkanmaan paikallisryhmä

Pirkanmaan paikallisryhmä kokoontuu Laikussa **21.1.2026 klo 18–20.**

Katsellaan -ja keskustellaan ruusukuvia, sekä suunnitellaan tulevaa vuotta.

Pentti Säynäväjärvi pentti.saynavajarvi@gmail.com

Lokalgruppen i Helsingfors

Vårens program preciseras i ett senare skede. Vi träffas i Richardsgatan bibliotek på **tisdagar klockan 17–19**. Följande datum gäller: **3 februari, 3 mars och 7 april 2026.**

Maila Klemettinen mailakle@gmail.com

Lokalgruppen i Åbo

Vi delar uppgifter om händelser, evenemang och verksamhet i Åbo-regionen enligt vår adresslista, dessutom utbyter vi tankar och delar rosbilder i WhatsApp-gruppen. Du är varmt välkommen med! Meddela dina kontaktuppgifter så kommer du med i grupperna.

Päivi Helmiö pieniruusutarha@gmail.com

Lokalgruppen i Birkaland

Vi samlas i Laikku **21 januari 2026 klockan 18–20**. Vi tittar på och samtalar om bilder av rosor och planerar det kommande året.

Pentti Säynäväjärvi pentti.saynavajarvi@gmail.com

Jäsenyys pohjoismaisissa ruususeuroissa

Maksa jäsenenmaksu ja ilmoita nimesi ja osoitteesi jäsenrekisterin pitäjille niin saat jäsenyyden alla mainittuihin ruususeuroihin.

Muistathan maksaa euroissa ja käyttää IBAN-koodia niin ei tule ylimääräisiä pankkikuluja. Jäsenmaksu on kunkin maan valuutassa, koska valuuttakurssit vaihtelevat.

Finska Rosensällskapet

Finska Rosensällskapet: 35 euro

IBAN FI46 4055 3120 0331 47

BIC-KOD HELSFIHH

Kontaktperson: Leena Voutilainen

jasenasiat@ruususeura.fi

Det Danske Rosenselskab

Enkeltmedlemskab af

Det Danske Rosenselskab koster 350 kr

Kontaktperson: Birgit Højrup

kasserer@detdanskerosenselskab.dk

Garðyrkjufélag Islands

Garðyrkjufélag Islands: 6800 ISK till Garðyrkjufélag Islands (Islands trädgårdsförening) + 1000 ISK till Rósaklubbúr

IBAN: IS30 0512 2600 5701 57016 965-39

BIC-KOD: GLTISRE

Kontaktperson: Elin Helga Gunnarsdóttir

gardurinn@gardurinn.is

Medlemskap i de nordiska rosensällskapen

Genom att betala in medlemsavgiften på något av nedanstående konto och meddela namn och adress till medlemssekreteraren blir du medlem i önskat Rosensällskap.

Kom ihåg att betala i Euro och använda IBAN och BIC-Kod så blir det inga bankavgifter. Avgiften står i det egna landets valuta eftersom valutorna fluktuerar.

Norsk Roseforening

Medlemsavgift: 450 NOK

IBAN: NO60 0530 4408 555

BIC-KOD: DNBANOKKXXX

Kontaktperson: Ingunn Lian Nylund

medlem@norskroseforening.no

Svenska Rosensällskapet

Svenska Rosensällskapet: 250 kr,

Familjemedlemskap 375 kr.

Betala till bankgiro 5035-5973

IBAN: SE19 8000 0815 0569 4446 8336

KOD: SWIFT/BIC: SWEDSESS

Kontaktperson: Karin Wallin

medlemsregistret@svenskarosensallskapet.se

Suomen Ruususeura ry – Finska Rosensällskapet rf

Perustettu – Grundat 1989

www.ruususeura.fi

Jäsenyydet – Medlemskap

Puutarhaliitto ry

Nordisk Rosenselskab

The World Federation of Rose Societies

Puheenjohtaja – Ordförande

Michael Luther
puheenjohtaja@ruususeura.fi

Taloudenhoitaja – Kassör

Jaana Järvinen/Simetra Oy
jaana.jarvinen@simetra.fi

Sihteeri – Sekreterare

Margareta Hägg
Puh. 040 551 4272
sihteeri@ruususeura.fi

Jäsenrekisterin hoitaja –

Medlemsansvarig

Leena Voutilainen
jasenasiat@ruususeura.fi

Seuran julkaisujen tilaukset – Beställning av

Rosensällskapetets publikationer

tilaus@ruususeura.fi

Verkkosivut – Webbsidorna

Michael Luther
michael.luther@netikka.fi

Facebook ja/och Instagram

Jukka Kallijärvi
jpkarvi@yahoo.co.uk
Puh. 045 884 8686

Nordisk Rosen Information (NRI) -toimittaja/redaktör

Inger Kullberg
inger.kullberg@kolumbus.fi

Helsingin paikallisryhmä –

Helsingfors lokalgrupp

Maila Klemettinen
Puh. 040 838 1497
mailakle@gmail.com

Oulun paikallisryhmä –

Uleåborgs lokalgrupp

Matti Kulju
Puh. 044 335 7440
m.kulju@kolumbus.fi

Pirkanmaan paikallisryhmä

Pentti Säynväjärvi
Puh. 0400 731 399
pentti.saynavajarvi@gmail.com

Aulis Räsänen

allurasanen@hotmail.com

Turun seudun paikallisryhmä –

Åbonejdens lokalgrupp

Päivi Helmiö
pieniruusutarha@gmail.com

Liittyminen, osoitteenmuutos ja eroamisilmoitus

Hae jäsenyyttä täyttämällä verkkolomake seuran sivuilla osoitteessa ruususeura.fi/jasenyys/. Jäsenmaksu vuonna 2025 35 euroa.

Kun muutat, ilmoita jäsenrekisterin hoitajalle vanha ja uusi osoite mahdollisimman pian, jotta saat seuraavan Ruusunlehden oikeaan paikkaan.

Eroamisilmoitus lähetetään niinkään jäsenrekisterin hoitajalle.

Tietosuojaseloste on luettavissa Suomen Ruususeuran verkkosivuilla ruususeura.fi.

Jäsenten tunnussana, joilla pääsee lukemaan Ruusunlehteä verkossa: **IloPPM2010**

Anslutning, adressförändring och anmälan om utträde

Anhåll om medlemskap genom att fylla i formuläret på Rosensällskapetets webbplats ruususeura.fi/sv/, Om oss, Medlemskap. Medlemsavgiften år 2025 är 35 euro.

När du flyttar meddela då både din gamla och din nya adress till den medlemsansvariga så fort som möjligt, för att Rosenbladet skall nå dig på rätt adress.

Anmälan om utträde sänds också till den medlemsansvariga.

Dataskyddsbeskrivningen i sin helhet finns att läsa på Finska Rosensällskapetets webbplats ruususeura.fi.

Lösenord för låst material, bl.a. Rosenbladet på webbplatsen: **IloPPM2010**

RUUSUNLEHTI • ROSENBLADET • 1/2026 • 38. vuosikerta – årgång • ISSN 1455-8106

Ilmestymisaikataulu – Utgivning

Lehti ilmestyy helmi-, touko-, syys- ja joulukuussa. / Rosenbladet utkommer i februari, maj, september och december.

Aineisto – Material

Lehteen tarkoitettu aineisto pyydetään lähettämään 1.1., 1.4., 4.8. ja 29.9. mennessä päätoimittajalle.

Tekstit word-tiedostoina sähköpostilla.

Material till tidningen skickas till chefredaktören, och bör vara henne tillhanda senast 1.1., 1.4., 4.8. och 29.9.

Texter som word-dokument via e-post.

Päätoimittaja – Chefredaktör

ruusunlehti@ruususeura.fi

Ilmoitushinnat – Annonsspriser

(värillinen ja mustavalkoinen)

1/1 sivuilla/sidor 5–37 300 €

1/2 sivuilla/sidor 5–37 180 €

1/4 sivuilla/sidor 5–37 100 €

1/1 sivuilla/sidor 38–39 350 €

1/2 sivuilla/sidor 38–39 230 €

Taitto – Ombrytning

Savion Kirjapaino Oy

Paino – Tryck

Savion Kirjapaino Oy, Aleksis Kiven tie 19, 04200 Kerava

www.ruususeura.fi

Ruususeura – Rosensällskapet

[suomenruususeura](https://www.instagram.com/suomenruususeura)

.HV23

PALAUTUSOSOITE – RETURADRESS
Suomen Ruususeura ry
Esikoisentie 7 E 46
00430 Helsinki

'Pikkala'. Kuva/Foto Michael Luther

